

**ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚ-ТҮРІК
УНИВЕРСИТЕТІ**
Медицина факультеті
"Пропедевтика және ішкі аурулар" кафедрасы
№ 3 ХАТТАМАСЫ

Түркістан қаласы

18.10.2021 ж

Қатысқандар: Медицина факультетінің тәрбие ісі жөніндегі декан орынбасары, магистр оқытушы М.С.Аймаханов, топ тәлімгерлері – М.А.Алтынбеков, К.О.Кенжеева, И.Б.Сердалиева және ЖМ -910, 911 топ білімгерлері

Күн тәртібі:

1. Дөңгелек үстел : «Қыз тәрбиесі– ұлт тәрбиесі»

Тыңдалды:

Медицина факультетінің тәрбие ісі жөніндегі декан орынбасары, магистр оқытушы М.С.Аймаханов, топ тәлімгерлері – М.А.Алтынбеков, К.О.Кенжеева, И.Б.Сердалиева және ЖМ -910, 911 топ білімгерлері қыз тәрбиесінің қаншалықты маңызды екенін талқылады.

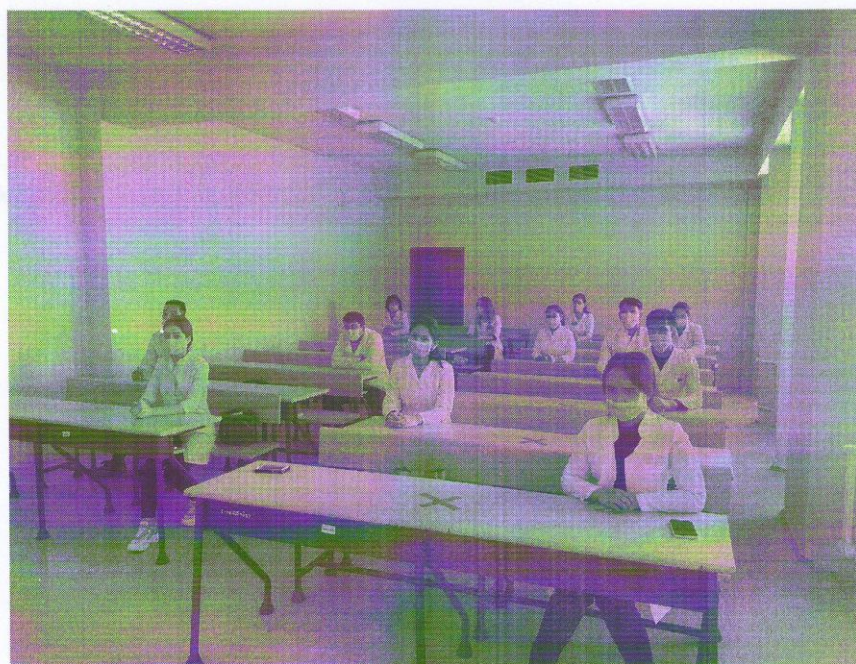
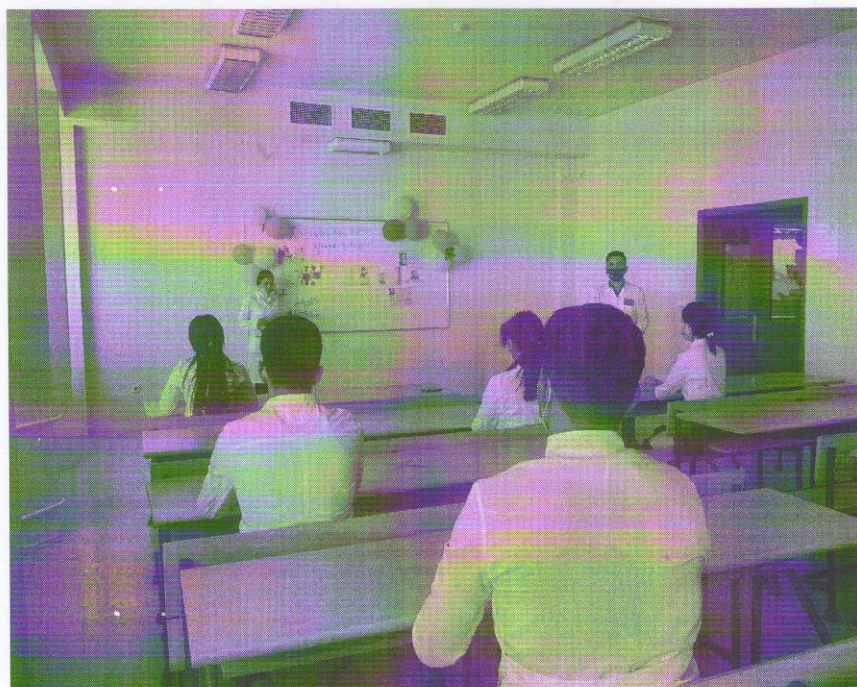
Қазіргі заман қыз бала тәрбиесіне ерекше мән беруді қажет етеді. Қыз баланы тәрбиелеу – ұлтты тәрбиелеу деген сөз. Отбасы – қоғамның бір бөлшегі. Ал отбасының алтын қазығы – әйел адам. Бесігінде жақсы тәрбие алған, үлгі өнеге көрген қыз бала келін болғанда да сол әдетін сақтайды. Сондықтан да, бүгінгі ұлттық салт дәстүріміздің қыз бала тәрбиесіне байланысты тұстарын айтып өтпекпін.

Әдептілік, инабаттылық, сыйласу қонақ күту жағынан халқымыз алдына жан салмаған. Әрбір бойжеткен қыз бала , әке- шешенің ортасындағы бұлғақтаған бал дәуренін қалдырып, басқа бір үйге барып келін атанады. Өз шаңарағын көтеріп, үй мен шаруаға иелік етіп түтінін түтетеді, ана болып өмірге перзент әкеледі. Жар құшып, ана болу – қыз баланың мақтанышы әрі бақыты. Бұған әсіресе әке- шеше қуанады. Біздің халықта ежелден келе жатқан ұғым – тәлімде өнегелі қыздың ер жетіп өсуі ата-анаға және оның тәрбиесіне байланысты. Данышпан ақын Жүсіп Баласағұн өзінің «Құтты білек» деген еңбегінде « Қызға үлгі көрсет , ерлік ізгілікті басшылыққа ала отырып, әдеп пен инабаттылықты үйрет. Сұрағанын бер, көз алдыңнан таса қылма, мықтап күзет. Мезгілі жеткенде тұрмысқа бер» дей келе қыз баланың барлық талап – тілегін орындау арқылы қатал ұстауды міндеттеді.

Аға оқытушы М.А.Алтынбеков, қыз тәрбиесі тәрбие жайлы дайындаған мәліметпен бөлісіп, ойын айтты.

Қорытындылай келе дөңгелек үстелде студенттер қыз тәрбиесі мен оның мәні жайлы мәліметтер білді.

Шешім:

«Қыз тәрбиесі– ұлт тәрбиесі» тақырыбында өткізілген дөңгелек үстел өте жақсы деп танылсын.

**Жиналыс төрайымы Медицина
факультетінің тәрбие ісі жөніндегі
декан орынбасары, магистр оқытушы:**

Топ тәлімгері:

М.С.Аймаханов

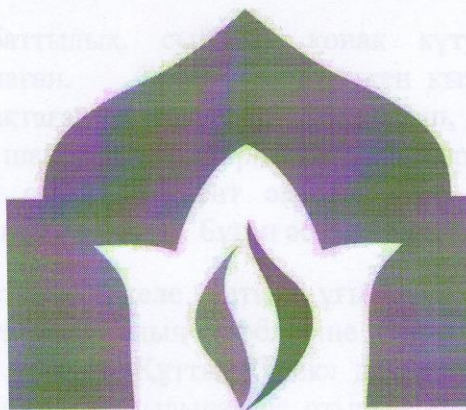
М.А.Алтынбек

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық Қазақ-Түрік университеті
Медицина факультеті

Пропедевтика және ішкі аурулар кафедрасы

БАЯНДАМА

Тақырыбы: «Қыз тәрбиесі– ұлт тәрбиесі» тақырыбындағы дөңгелек үстел

Түркістан 2021

Қазіргі заман қыз бала тәрбиесіне ерекше мән беруді қажет етеді. Қыз баланы тәрбиелеу – ұлтты тәрбиелеу деген сөз. Отбасы – қоғамның бір бөлшегі. Ал отбасының алтын қазығы – әйел адам. Бесігінде жақсы тәрбие алған, үлгі өнеге көрген қыз бала келін болғанда да сол әдетін сақтайды. Сондықтан да, бүгінгі ұлттық салт дәстүріміздің қыз бала тәрбиесіне байланысты тұстарын айтып өтпекпін.

Әдептілік, инабаттылық, сыйласу қонақ күту жағынан халқымыз алдына жан салмаған. Әрбір бойжеткен қыз бала, әке-шешенің ортасындағы бұлғақтаған бал дәуренін қалдырып, басқа бір үйге барып келін атанады. Өз шаңарағын көтеріп, үй мен шаруаға иелік етіп түтінін түтетеді, ана болып өмірге перзент әкеледі. Жар құшып, ана болу – қыз баланың мақтанышы әрі бақыты. Бұған әсіресе әке-шеше қуанады.

Біздің халықта ежелден келе жатқан ұғым – тәлімде өнегелі қыздың ер жетіп өсуі ата-анаға және оның тәрбиесіне байланысты. Данышпан ақын Жүсіп Баласағұн өзінің «Құтты білек» деген еңбегінде «Қызға үлгі көрсет, ерлік ізгілікті басшылыққа ала отырып, әдеп пен инабаттылықты үйрет. Сұрағанын бер, көз алдыңнан таса қылма, мықтап күзет. Мезгілі жеткенде тұрмысқа бер» дей келе қыз баланың барлық талап – тілегін орындау арқылы қатал ұстауды міндеттеді.

Біздің халқымызда «қыз» деген сөздің өзі әдеміліктің, жан-жақты сұлулықтың рәмізі ретінде қолданылады. Қазіргі кезде мектептегі кейбір қыздарымыздың тәртібінің төмендеп бара жатқандығы. Яғни ибалы қыздарымыздың арасындағы келеңсіз жағдайлар оқу – тәрбие жұмыстарына кесірін тигізіп жатқаны рас. Оқушыларымыздың осындай теріс жолға түсуіне бірден-бір себепші кінә – теледидар. Себебі оның қай арнасын қоссаң да қантөгіс, кісі өлтіру, тыржалаңаш әйелдердің ерсі қылықтары. Бұны көрген бала оған еліктеп көргенін істегісі келеді. Одан қала берді ұялы телефон. Оның әр түрлі хабарласу түрлері бар. Онымен айналысқан бала оның жағымды жақтарынан гөрі жағымсыз жақтарына құмар. Осыған шектеу қойатын бірден бір адам, ол ата-ана. Үйдегі баланың немен шұғылданып жатқанына бір мезгіл көңіл бөліп, сабағына қараса. Ұұлы мен қызын тек тамақтандырып, киіндірумен шектелмей халқымыздың әдет-ғұрпын үйретіп, үлкенді сыйлауға, кішіге ізет етуге тәрбиелеу басты мақсат болуға тиіс.

Сондай-ақ қыз баланы кішкентайынан еңбекке баулыса ертеңгі күні нағыз маман дайындалатыны анық. Баласының болашағына әрбір ата-ана жауапты болғаны ләзім. Сонда ғана мына келеңсіз жағдайлар азаятыны анық. Шынында мына заманда бала тәрбиесіне бейтарап қарауға болмайды. Баланы сәт сайын қадағалап, сабағын тексеріп, жүріс тұрысын бақылап отыру қажет. Бала тәрбиесі мектеп кезінде ғана емес, мектеп жасына дейін де, одан кейін де басты назарда болуы шарт. Үйдегі бір-екі

баланың тәрбиесімен айналыса алмасақ, онда қандай ата-ана болғанымыз. Ал мұғалімдердің қарауында қаншама оқушылар бар.

Олардың әрқайсысының мінездеріне, еркеліктеріне төзіп, олардың әрқайсысына сабақ үйретудің өзі оңай емес. Кейбір ата-аналар «Бала тәрбиесіне ұстаздар жауапты, олар сол үшін айлық алады» деп бар жауапкершілікті мұғалімдердің мойнына арта салады. Тәрбиесі қиын, үлгерімі нашар оқушыларымыздың ата-анасымен сөйлесейік деп шақыртсақ, олар уақыттыры жоқтығын айтып келмейді. Тіпті мектептің табалдырығын аттамайтын ата-аналарымыз да бар. Сөйте тұра баланы дұрыс оқытпайсындар деп мұғалімдерді кінәлайды. Сабақтан соң бала үйде болады 12 сағатыңыздың 1 сағатын ғана балаңызға қисаңыз, сіздің балаңыз тәртіпті де, озат оқушыға айналады.

Қазір мектепте «мектеп формасы» дегенімізге 4-5 жылдай болып қалды. Бірақ кейбір оқушыларымыз дженсий жалбар мен тырысып қалған, түрлі жылтырақтары бар юбкаға құмар – ақ. Оны әперетін кім? Әрине ата-ана. Неге «мектеп па, мектеп формасын ки» -деп айта алмаймыз. Сол ақшаға мектеп формасын әперіп, баламызды киіндіріп қоймаймыз. Мектепте бір іс-шара өткізетін болса көптеген оқушы қыздарымыз тырыстырып шалбармен келеді. Тіпті көшеде де белдері мен кіндігін көрсетіп шалбар киген қыз баланы көреміз. Ол қыз ертең қандай дені сау ана болып, болашақта дүниеге дені сау перзент әкеле алатынына кім кепіл бола алады.

Осылардың бәрін қорта келгенде «Қыз болашақ ана», «Қыз өссе елдің көркі, гүл өссе жердің көркі». Қыз баланың тым әлем – жәлем киініп көзге түспкке тырысуы, орынсыз боянып сылануы ерсі болады. Бұл оның тәрбиесінің төмендігін көрсетеді. Сөзімді бұрынғы білімпаздардың «Әйелдері тәрбиелі болған халық - тәрбиелі, әйелдері тәрбиесіз болған халық - тәрбиесіз. Әйелдері үнемшіл, пысық, жігерлі, талапты болса халық бай, ал жалқау, салақ болса халық пақыр, кедей болады» деген екен.

Өмірдің бар қызығы бала деген. Өміріміздің қызығы- балаға дұрыс тәрбие бере алмасақ, оның келешегіне де үміт артпай-ақ қояйық. Күндіз –түні тынбай еңбектенсеңіз мол ақша табуыңыз мүмкін, ал есейген балаңыздың бойына сіңіре алмаған тәрбиені күндіз қолыңызға шырақ алып іздесеңіз де таппайсыз. Сондықтан да басты назарды бала тәрбиесіне аударайық. Ағашыңыздың жемісін жегіңіз келсе, шыбық кезінде дұрыстап қараңыз. Сонда ғана еңбегіңіз еш кетпейді.